

28 בפברואר 2016

הרשתות החברתיות כמקור השראה וחקוי למבצעי הפיגועים: המקרה של שני הנערים הפלסטינים, שביצעו את פיגוע הדקירה בסופרמרקט באזור התעשייה "שער בנימין"

שני הנערים, שביצעו את פיגוע הדקירה. מימין: איהם צבאח (דף הפייסבוק של איהם צבאח, 3 בדצמבר 2015). משמאל: עמר אלרימאוי (דף הפייסבוק של עמר אלרימאוי, 6 בינואר 2016)

מאפייני הפיגוע ומבצעיו

1. ב-18 בפברואר 2016 נכנסו שני נערים פלסטינים לסופרמרקט באזור התעשייה "שער בנימין" ודקרו שני קונים ישראלים. אזרח ישראלי, שהיה במקום, ירה לעברם. אחד הישראלים, חייל, בן 21, ששהה במקום לשם ביצוע קניות, נפצע באורח קשה ונפטר מפצעיו. קונה נוסף נפצע באורח בינוני. שני הנערים נפצעו באורח קשה והם מאושפזים בבתי חולים ישראליים (דיווח ראשוני על מותו של אחד מהם הסתבר כשגוי).

2. מחקירה ראשונית של נסיבות הפיגוע עלה, כי השניים הסתובבו בסופרמרקט כארבעים דקות עד שביצעו את הפיגוע. עוד עלה, כי הם ביצעו את התקיפות בשני מקומות שונים. יחד עם השניים נכנס לסופרמרקט צעיר נוסף, שעוכב ע"י איש האבטחה במקום. הוא נבדק אולם בכליו לא התגלה מאומה.

זירת הפיגוע בסופרמרקט באזור התעשייה "שער בנימין" (דף הפייסבוק קדס, 18 בפברואר 2016).

3. שני המחבלים, שביצעו את הפיגוע הם **איהם צבאח ועמר סמיר טה אלרימאוי**, בני 14, המתגוררים בכפר ביתוניא (מערבית לראמאללה). מקור משפחתו של עמר אלרימאוי הוא מבית רימא (צפונית מזרחית לראמאללה). נראה, כי איהם צבאח היה דתי ונהג להתפלל במסגד.

תגובות

4. **סלטאן אבו אלעינין**, חבר הוועד המרכזי של פתח, המשמש גם כיועצו של אבו מאזן לארגונים בינלאומיים, **העלה ב-21 בפברואר 2016 פוסט בדף הפייסבוק שלו בו הוא מאדיר ומשבח את "פועלים" של השניים**. בפוסט כותב אבו אלעינין: **"איהם [צבאח] ועמר [אלרימאוי], אתם מנהיגנו"**. הוא ממשיך בדברי הלל ושבח לשניים: גילכם הוא 14 שנים, כותב אבו אלעינין, אבל הגיל בפועל של כל אחד מכם הינו "עשרות דורות". בתוך החזות שלכם פועמים "לבבות של גברים". לבבות אלו רגזו על דמם של **אחמד מנאצרה** (נער בן 13, שביצע פיגוע דקירה בפסגת זאב ב-12 באוקטובר 2015) ו**יאסמין אלזרו** (נערה בת 14 מחברון, שביצעה פיגוע דקירה סמוך למערת המכפלה ב-14 בפברואר 2016).

5. סלטאן אבו אלעינין ממשיך ומציין, כי הסכינים של השניים "זעזעו את כסאות הבית הלבן" וגרמו לשר החוץ ג'והן קרי לחוש לאזור כדי להציל את ישראל, "התינוק המפונק" של ארה"ב. השניים, מוסיף אבו אלעינין, ניסו לשרטט את גבולות "מדינת פלסטין" תוך שהיא "נקייה מהכובש ומהתנחלויותיו". בהמשך **משבח סלטאן אבו אלעינין את הרמה המקצועית הגבוהה, שבה ביצעו השניים את פיגוע הדקירה בסופרמרקט**. הוא מסיים דבריו באומרו פעם נוספת: **לכן אתם ראויים להיות מנהיגינו במלוא מובן המילה**. "תבורכנה אימותיכם, אשר השקו אותכם בחלב של גבריות ואהבת המולדת". אשרי העם שאתם שייכים אליו.

הודעת האבל, שפרסמה תנועת התלמידים האסלאמית, המשתייכת לגוש האסלאמי של חמאס, על מותם של שני מבצעי הדקירה בסופרמרקט (דף הפייסבוק של מחמד אלאג'ולי, 19 בפברואר 2016).

השימוש שעשו שני הנערים בדף הפייסבוק

9. לשני המחבלים היה דף פייסבוק פעיל: דף הפייסבוק של איהם צבאח נפתח באפריל 2014 אולם הפעילות בו לא הייתה רבה. יחד עם זאת נהג איהם צבאח לעיתים מזומנות להגיב לפוסטים, שהעלה חברו לביצוע הפיגוע. לעומת זאת דף הפייסבוק של סמיר טה אלרימאוי, שנפתח בשנת 2012, בהיותו בן 11, היה פעיל יותר¹. כבר לפני כשנה הופיעו בדף פוסטים בהם ביטויי תמיכה בשהידים ושאפה ללכת בדרכם. פוסטים מסוג זה התפרסמו בתכיפות גבוהה מאד החל מספטמבר 2015, בסמיכות זמנים לתחילת מתקפת הטרור הנוכחית.

10. דפי הפייסבוק של השניים, ובעיקר זה של סמיר טה אלרימאוי, מהווים דוגמה נוספת לתפקידן של הרשתות החברתיות במתקפת הטרור הנוכחית כפלטפורמה להעלת רחשי ליבם של מבצעי הפיגועים וכמקור השפעה והשראה למפגעים (בעיקר לצעירים שבהם). בדפי הפייסבוק של השניים הללו ניתן לראות מוטיבים, שנראו בדפי פייסבוק של קודמיהם, שהבולט בהם הוא "אימוץ" שהיד כמודל לחיקוי.

11. להלן כמה מאפיינים בדפי הפייסבוק של השניים, המופיעים גם בדפי פייסבוק של מחבלים נוספים, שביצעו פיגועים במתקפת הטרור הנוכחית:

א. **הבעת הרצון למות:** מוטיב המוות שב ומופיע אצל עמר אלרימאוי ("נחיה כמו נצים גאים... נמות כמו עצים זקופים"; "החשיבו אותי כמת"). מוטיב זה שב ומופיע דפי הפייסבוק של מחבלים נוספים, המלאים ביטויים אודות השאיפה להקריב עצמם ולהפוך לשהידים.

ב. **חיזוק הרצון למות על ידי חברים בפייסבוק:** כאשר עמר אלרימאוי כתב על רצונו למות כשהיד הוא קיבל תגובות עידוד מצד חבריו (כולל חברו לביצוע הפיגוע), ללא ניסיון להניא

¹ על פי חוקי פייסבוק ניתן לפתוח דף רק החל מגיל 13. עמר סמיר טה אלרימאוי, שהיה פעיל יותר בפייסבוק מבין השניים, פתח את דף הפייסבוק שלו בינואר 2012, דהיינו כאשר היה בן 11. הדבר חייב אותו לזייף את גילו האמיתי.

אותו **מרעיון המוות**. גם בתופעה חברתית זאת נתקלנו בעבר ברשת. היא **עשויה להערכתנו להצביע על הזדהות עמוקה עם השהידים מצד צעירים נוספים**, בין אם הם משתייכים למעגל החברתי הקרוב של מבצעי הפיגועים ובין אם לאו.

ג. **"אימוץ" שהידים פלסטינים כמודל לחיקוי**: עמר אלרימאוי "אימץ" את השהיד אברהים דאוד כמודל לחיקוי. המדובר בנער בן 17 תושב דיר ע'סאנה (סמוך לביתוניא), שנפצע בעימות עם כוחות הביטחון הישראליים באזור ראמאללה ומת מפצעיו ב-26 בנובמבר 2015. אלרימאוי העלה לדף הפייסבוק שלו כמה פוסטים לזכרו. כמו כן העלה תמונה בה הוא נראה עונד תליון הנושא את תמונתו. פוסט אחד של עמר אלרימאוי **הוקדש לפלסטינים, שנרצחו ע"י יהודים** (עלי דואבשה ומחמד אבו חצ'יר). **הפיכת השהידים לגיבורים ולמודל לחיקוי הינה תופעה נרחבת**. בדפי הפייסבוק של מחבלים אחרים הופיעו גם כן ביטויי הזדהות עם השהידים, שנהרגו במתקפת הטרור הנוכחית, ושאיפה ללכת בדרכם.

ד. **שימוש בטרמינולוגיה דתית**: שני המחבלים הביעו בפוסטים רצון להגן על **מסגד אלאקצא והשתמשו בטרמינולוגיה דתית** (אלרימאוי העלה פוסט **בשבח השהאדה**, מות קדושים למען אללה). הקריאות להגן על מסגד אלאקצא בולטות יותר אצל איהם צבאח, שכנראה שהיה דתי ונהג להתפלל במסגד. הגם שמרבית הצעירים שנהרגו במתקפת הטרור הנוכחית לא ביצעו את הפיגועים ממניעים דתיים כמה מהם **הרבו להשתמש בטרמינולוגיה דתית** (כולל חיפוש אחר לגיטימציה דתית או סמי-דתית למותם ועיסוק בתגמול לו יזכו השהידים עם הגעתם לגן עדן).

ה. **צילומים ואזכורים של אמצעי לחימה**: אלרימאוי העלה פוסט בו נראתה **יד דורכת רובה**. בפוסטים שהעלו מחבלים נוספים, שביצעו פיגועים, נראים או מאוזכרים רובים ואמצעי לחימה נוספים.

ו. **שפת הכתיבה של הפוסטים**: מעיון בפוסטים עולה, כי השפה והתכנים בהם עושים השניים שימוש, **אינם מתאימים בחלק מהמקרים לגילם הצעיר**. נראה כי השניים חוזרים על משפטים ומוטיבים השגורים כיום ברשת. גם אצל צעירים אחרים נתקלנו בתופעה של **מיחזור משפטים, מונחים וצילומים הרווחים ברשת**.

ז. **העדר אזכור לארגונים השונים**: הרשות הפלסטינית, פתח, חמאס וארגונים נוספים, **אינם מוזכרים ע"י השניים**. תופעה זאת מאפיינת את מרבית מבצעי הפיגועים במתקפת הטרור הנוכחית. היא מצביעה לדעתנו על **אופיים הספונטני והעממי של מרבית פיגועי הטרור**, המתבצעים ללא הנחיה וארגון מ"למעלה" ויתכן גם על תופעה רווחת בקרב צעירים של **מיאוס מהמסד הפלסטיני**.

נספח ולקטי מידע קודמים

1. על הבשלת רעיון הפיגוע, כפי שהוא משתקף בדף הפייסבוק של עמר אלרימאוי ואיהם צבאח, ראו **נספח**.

2. על הבשלת הרעיון לבצע פיגוע, כפי שהוא משתקף בדפי הפייסבוק של מבצעי פיגועים בשבועות האחרונים, ראו לקטי מידע קודמים:

א. " הרשתות החברתיות כמקור ביטוי והשראה למבצעי הפיגועים: המקרה של נהאד ראא'ד ואכד, שיחד עם חברו ביצע פיגוע ירי לעבר כוח צה"ל בצפון השומרון" (18 בפברואר 2016).

ב. "פיגוע הירי והדקירה בשער שכם מהווה המשך למספר פיגועים המסמנים "עליית מדרגה" ברמת המורכבות והתעוזה של מתקפת הטרור הנוכחית" (9 בפברואר 2016).

ג. הרשתות החברתיות כמקור השראה וחיקוי למבצעי הפיגועים: המקרה של אמג'ד ג'אסר סכרי, פעיל במשטרה הפלסטינית, שביצע את פיגוע הירי בבית-אל" (3 בפברואר 2016).

ד. "הרשתות החברתיות כמקור השראה וחיקוי למבצעי הפיגועים: המקרה של עבאדה אבו ראס, המחבל שביצע את הפיגוע הדקירה בגבעת זאב" (31 בינואר 2016).

ה. "פיגוע הדקירה בבית חורון מהווה "עליית מדרגה" מבחינת המורכבות היחסית והתכנון המוקדם" (27 בינואר 2016).

הבשלת רעיון הפיגוע כפי שהוא משתקף בדפי הפייסבוק של עמר אלרימאוי ואיהם צבאח

עמר סמיר טה אלרימאוי

1. דף הפייסבוק של **עמר סמיר טה אלרימאוי** נפתח **בינואר 2012**, דהיינו, **כאשר הוא היה בן 11**. מאז פתיחת הדף ועד שנת 2015 הוא עסק בעיקר בנושאים המעניינים נערים בני גילו: שיתוף של משחקי מחשב, מבחנים, לימודים והעלאת תמונות מחוג הקראטה בו השתתף. **החל משנת 2015 ניתן לראות שינוי, שחל בו, כאשר החל להעלות יותר ויותר פוסטים זועמים הקוראים לביצוע פיגועים ובחלקם הוא אף מביע את רצונו למות.**

2. בתקופה שבין נובמבר 2015 ועד ה-16 בפברואר 2016 (יומיים לפני מותו) **ניתן להבחין בריבוי פוסטים מסוג זה**. יותר ויותר פוסטים **מוקדשים לאבראהים דאוד**, שנפצע ומת מפצעיו בעת עימותים עם כוחות צה"ל ב-26 בנובמבר 2015. בתמונה בדף השער נראה אלרימאוי כשהוא עונד תליון עם תמונה, ככל הנראה של אבראהים דאוד. לא ברור מה הקשר בין השניים מעבר לכך, שהם התגוררו בכפרים סמוכים (אף כי לא ניתן לשלול שהייתה ביניהם היכרות אישית).

השהיד אבראהים דאוד כמודל לחיקוי: עמר סמיר טה אלרימאוי עומד תליון ועליו תמונתו של אבראהים דאוד.

3. ב-16 בפברואר 2016, יומיים לפני מותו, כתב אלרימאוי: "נחיה כמו נצים גאים... ונמות כמו עצים זקופים". לפוסט זה הגיבו מספר מחבריו. בין השאר התנהל גם דו שיח בינו לבין איהם צבאח, שותפו לפיגוע, שכתב לו: "אם ירצה אללה". אלרימאוי השיב לו "אם ירצה אללה". את דבריו קישט איהם צבאח בתמונות של לבבות וסמלי ניצחון. בתגובות שקיבל אלרימאוי לא היה שום ניסיון להניא אותו מרעיון המוות.

הפוסט, שהעלה אלרימאוי יומיים לפני מותו בו כתב: "נחיה כמו נצים גאים... ונמות כמו עצים זקופים". בתגובות לפוסט כתב לו שותפו לפיגוע: "אם ירצה אללה", ואלרימאוי השיב לו "אם ירצה אללה".

4. להלן דוגמאות נוספות מדף הפייסבוק של אלרימאוי:

א. לפני כשנה, ב-5 בפברואר 2015, העלה אלרימאוי כרזה בה נכתב: "החשיבו אותי מת". בחלק מהתגובות ענו לו חבריו "אללה ירחם עליך".

ב. ב-27 במרץ 2015 העלה אלרימאוי תמונה ובה נראה יד דורכת רובה. על התמונה נכתב: "פשוט בן אדם... כל כלב יבוא יומו", הוא שיתף את הפוסט עם שלושה מחבריו, אחד מהם

הינו איהם צבאח, שותפו לביצוע פיגוע. בשיתוף כתב, כי הוא מרגיש כועס (עם אימוג'י של פרצוף).

ג. ב-31 ביולי 2015, מיד לאחר הפגיעה במשפחת דואבשה, פרסם אלרימאוי פוסט בו כתב: "שהיד השחר, מחמד אבו חצ'יר [שנרצח שנה קודם לכן]... תשמור על אחיך התינוק עלי דואבשה.. יריבכם הפך אחד!... ואתם מתתם מות קדושים בדרך מחרידה".

ד. ב-26 בנובמבר 2015 העלה תמונות מהלוויתו של אבראהים דאוד, פלסטיני שנפצע קשה בעימותים בתחילת נובמבר 2015 ומת מפצעיו ב-26 בנובמבר 2015, בפוסט, שצורף לתמונה כתב אלרימאוי: "השהאדה [מות קדושים למען אללה] הינה אישה, שבוחרת את היפים ביותר מבין בחוריה... אללה ירחם עליך..."

ה. ב-26 בנובמבר 2015 העלה אלרימאוי לדרך הפייסבוק שלו סרטון לזכרו של אברהים דאוד. בסרטון הופיעו תמונות מההלוייה של אברהים דאוד ומעימותים עם כוחות הביטחון הישראליים.

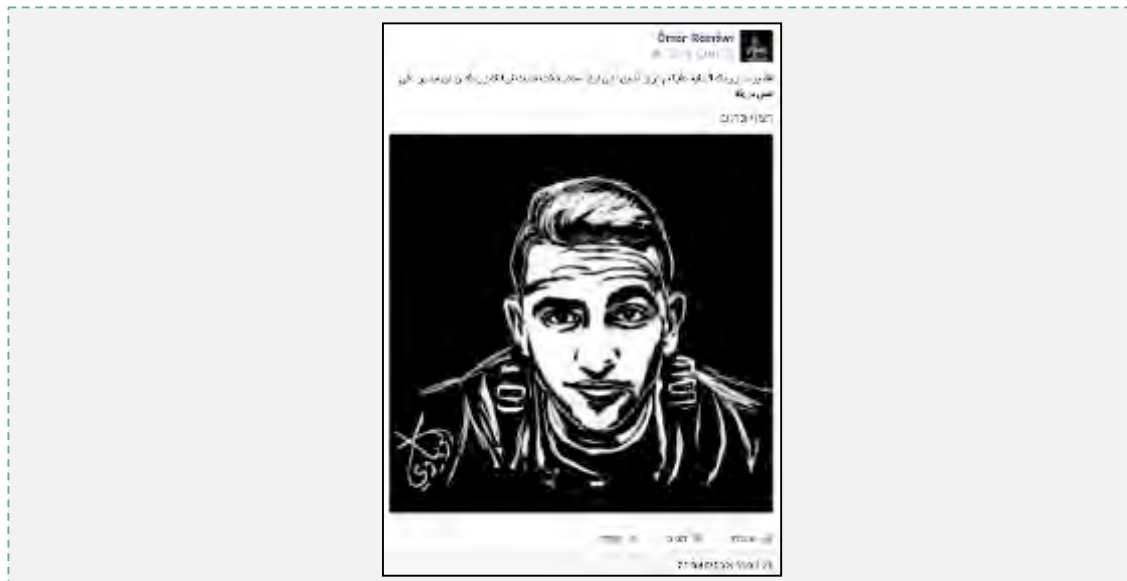

ו. יום למחרת, ב-27 בנובמבר 2015 העלה אלרימאוי פוסט ובו כתב: "בכל יום שישי אנחנו קרובים יותר לדת... כל יום שישי אנחנו אוהבים יותר את השאדה... כל יום שישי אנחנו אוהבים יותר את פלסטין... כל יום שישי אנחנו קרובים יותר לשחרור פלסטין...".² בתגובת איהם צבאח, המחבל שביצע עימו את הפיגוע, נכתב: "כל שישי ואתה קרוב לאללה... ", עמר אלרימאוי ענה לו: "מאחוריך..."

² אזכור יום שישי הוא נובע מכך שימי שישי בהם מתקיימות התפילות הם מועדים מועדפים עבור הפלסטינים לקיום הפגנות עצרות ועימותים עם כוחות הביטחון הישראליים.

ז. ב-23 בדצמבר 2015 העלה אלרימאוי תמונה, ככל הנראה של אבראהים דאוד, ורשם: "אללה ירחם על נשמתך היקרה לנו... ואנו נלך בדרכך".

ח. ב-20 בינואר 2016 העלה אלרימאוי פוסט בצירוף תמונה, בו רשם: "בית רימא תמשיך להיות מבצר גאה ממנו יוצאים הגיבורים", בתמונה שהעלה נכתב: "בית רימא מיצרת גיבורים". (בית רימא הינו הכפר ממנו הגיע משפחתו של אלרימאוי לביתוניא).

ט. הפוסט האחרון הועלה יומיים לפני ביצוע הפיגוע כפי שפורט לעיל (סעיף 8).

איהם צבאח

5. דף הפייסבוק של איהם צבאח נפתח באפריל 2014. מבין השניים הוא היה הפחות פעיל בפייסבוק. בדף הפייסבוק שלו לא עלו פוסטים רבים הקוראים לאלימות או תמיכה בטרור מלבד פוסטים ספורים במהלך החודשים ספטמבר-אוקטובר 2015 (מועד בו החלה מתקפת הטרור הנוכחית) **הקוראים להגן על מסגד אלאקצא**. בדף הפייסבוק הוא כינה עצמו "נסיך הצל". על פי התרשמותנו איהם צבאח היה נער דתי, שהרבה ללכת למסגד.

מימין: איהם צבאח בדרשה במסגד. משמאל: תמונה נוספת שלו בעת תפילה. התמונות הועלו על ידי אחרים לדפי הפייסבוק לאחר מותו (דף הפייסבוק של לטפי פקהא, 19 בפברואר 2016; דף הפייסבוק של נהאמה אלרימאוי, 20 בפברואר 2016).

6. להלן כמה פוסטים הקוראים להגן על מסגד אלאקצא, שהעלה איהם צבאח לדף הפייסבוק:

א. **ב-13 בספטמבר 2015** העלה פוסט איהם צבאח **ובו קרא לצאת להגן על מסגד אלאקצא:** "השליכו את הציוצים ואת האשטגים... ומהפכות הפייסבוק!!!... (כי) **אלאקצא מטומאת כל רגע**"

וכל שעה... היכן אתה צלאח אלדין? כדי לבכות על מצבנו ולסייע לנו בהגנה על מקומותינו הקדושים... אללה מחייה את אנשי ירושלים ונשותיהם!! וצעירה!!!".

ב. ב-30 בספטמבר 2015 העלה איהם צבאח כרזה העוסקת במסגד אלאקצא בה נכתב: "לא יחולק" (סיסמא מפורסמת באותה עת המכוונת להתנגדות לחלוקת זמני הביקורים והתפילה במתחם הר הבית בין מוסלמים ליהודים).

ג. ב-13 באוקטובר 2015 העלה איהם צבאח פוסט ובו כתב "האש של הגדה התלוקחה. תושבי הפנים (קרי, ערביי ישראל) נקמו נקמתם. כולנו בשוחה אחת. אלאקצא סיסמתנו".

Ayham Sbbah

13 אוקטובר 2015

هبت نار الصفة واهل الناحل ناروا
 كلنا بخندق واحد و #لأقصى شعرو

הציגי תרגום

אהבתי 👍
שתפתי ➦

56 אנשים אהבים את זה.